

Asunto ensin -asumispalveluyksiköt asukkaan tukena työllistymisen tukemisessa

I Kuntouttava työtoiminta - perustiedot

II Asumispalveluyksikön mahdollisuudet tukea
asukasta kuntouttavaan työtoimintaan siirryttäessä

I Kuntouttava työtoiminta

- Dia 3: Mitä kuntouttava työtoiminta on?
- Dia 4: Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu.

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu.

Kuntien on järjestettävä kuntouttavaa työtoimintaa niille pitkään työttöminä olleille henkilöille, jotka saavat työmarkkinatukea tai toimeentulotukea, ja jotka eivät työ- ja toimintakykynsä takia kykene osallistumaan julkisiin työvoimapalveluihin (esim. työkokeilu) tai työhön. 1.1.2023 lukien kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä vastaa hyvinvointialueet. Vaikka kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu ja sen järjestämisestä vastaa kunta/hyvinvointialue, luetaan se kuitenkin työllistymistä tukeviin palveluihin. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tehdään työhallinnon aktivointisuunnitelma. Aktivointisuunnitelma on pitkään työttömänä olleelle henkilölle laadittava suunnitelma, jonka tavoitteena on parantaa henkilön työllistymisedellytyksiä ja elämänhallintaa.

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on

1. ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn
2. vahvistaa asiakkaan elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä
3. ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla mahdollisuutta työtoimintaan ja muihin palveluihin.

Kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään laissa kuntouttavasta työtoiminnasta (2.3.2001/189).

Kuntouttavan työtoiminnan käytäntöjä valotetaan myös THL:n ylläpitämässä Kuntouttavan työtoiminnan käsikirjassa (<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johdaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta>).

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen

Kuntouttava työtoimintaa järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan osa- tai kokopäiväisesti 1-4 päivänä viikossa 3-24 kuukauden ajan. Lyhyin sopimusaika on siis 3 kk. Ja liikkeelle lähdetään yleensä 2 päivällä viikossa. Ensimmäinen sopimus on kolmen kuukauden pituinen. Päivien määrää on helpompi lisätä kuin vähentää.

Kuntouttavan työtoiminnan palvelukokonaisuuteen tulee kuulua henkilön elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluja. Palveluun tulee sisältyä aina henkilön tarvitsema tuki ja ohjaus, jota annetaan henkilökohtaisena tai ryhmässä toteutettavana palveluna.

Kuntouttava työtoiminta on sovitettava yhteen henkilön tarvitsemien sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen, julkisten työvoimapalvelujen sekä muiden palvelujen ja tukitoimien kanssa. Kunnan on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtaturman ja ammattitautin varalta noudattaen työtaturma- ja ammattitautilakia ([459/2015](#)).

Kuntouttavan työtoiminnan ajalta on yleensä mahdollista saada työttömyysetuutta. Jos kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva saa toimeentulotukea, sitä maksetaan hänelle kuntouttavan työtoiminnan ajan. Sen lisäksi hänelle maksetaan **kulukorvausta** niistä päivistä, joina hän osallistuu työtoimintaan. Kulukorvauksen suuruus on 9 euroa.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla on oikeus saada matkakorvaus niistä matkamenoista, jotka johtuvat osallistumisesta. Matkakorvaus maksetaan halvimman matkustustavan mukaan. Käytännössä tämä tarkoittaa HSL:n kuukausikorttia.

II Asumispalveluyksikön mahdollisuudet tukea asukasta

Dia 6: Toimintamalli asukkaan kuntoutumisen kokonaisuudesta

Dia 7: Aktivoivan toiminnan järjestäminen asumispalveluyksikössä

Dia 8: Nivelvaihe

Dia 9: Miten kuntouttavaan työtoimintaa hakeudutaan – Helsingin kaupunki

Diat 10-11: Kuntouttavan työtoiminnan paikat – Helsingin kaupunki

Dia 12: Esimerkki asiakkaan polusta: kuntouttava työtoiminta osana asumisen polkua

Toimintamallin vaiheet

1. Aktivointivaihe

- osallisuuden vahvistaminen
- arjen hallinta

2. Nivelvaihe

- arvioidaan
- kannustetaan ja rohkaistaan

3. Hakeutuminen

- ohjeistus: hakuprosessi, tuki asukkaalle
- yhteistyö kunnan työntekijöiden kanssa

4. Aloittaminen

- ohjeistus: tuki asukkaalle
- yhteistyö kunnan työntekijöiden kanssa

Aktivoiva toiminta asumisyksiköissä

- tekemistä asukkaille mahdollisimman matalalla kynnyksellä
- osallistumisen edellytyksenä riittävä asiointi- ja toimintakunto
- ei tarvitse yleensä ilmoittautua etukäteen, riittää kun on oikeaan aikaan paikalla
- toiminnan säännöllisyys ja jatkuva tiedottaminen tärkeää
- yhteinen tekeminen vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä asukkaiden että työntekijöiden kesken
- antaa mahdollisuuksia asukkaalle toimintakyvyn arviointiin

Esimerkkejä toiminnasta

- Työosuusrahatyöt
- Vertotyöt
- Asukkaiden aamupala
- Yhteisökokous
- Ruokaryhmä
- Luova toiminta
- Toimintatorstai
- Kiinteistökierrros
- Digikurssi
- Frisbeegolf, keilaus, pingis, biljardi ym.
- Grillaus ja kisastudiot
- Saunominen
- Retket luontoon, museoihin, näyttelyihin ym.
- Muut vierailut

Nivelvaihe

- Nivelvaiheen aikana varmistetaan, että asukas on oikeassa palvelussa oikeaan aikaan.

- kannustetaan ja rohkaistaan, arvioidaan ja harkitaan
- tarvittaessa jarrutellaan

A) Asukas kykenee osallistumaan kuntouttavaan työtoimintaan

- edellytykset, joiden pohjalta arvioidaan, joko asukas pystyy osallistumaan
 - kykenee sitoutumaan työtoimintaan ja noudattamaan aikatauluja
 - ilmoittaa poissaoloista
 - päihteettömyys työtoiminnassa
 - vakiintunut elämäntilanne eli samalla hetkellä ei muita suuria muutoksia tai akuutteja tilanteita meneillään (esim. muutto, korvaushoidon aloitus)
 - kykenee hoitamaan omia asioitaan, olemaan tavoitettavissa ja pitämään yhteyttä ajan tasalla
 - riittävä suomen kielen taito

B) Asukas osaa toimia palvelujärjestelmässä

- hakuprosessin aikana
- kuntouttavan työtoiminnan alkaessa ja aikana

VIERAILUT
PAJOILLA!

Miten kuntouttavaan työtoimintaan hakeudutaan

– Helsingin kaupunki

Hakeutumisprosessi

- Yhteydenotto omaan sosiaaliohjaajaan/-työntekijään
- Sosiaaliohjaajan, työllisyyspalveluiden työntekijän ja asiakkaan tapaaminen
 - päivitetään aktivointisuunnitelma
- Kuntouttavan työtoiminnan tiimi ottaa yhteyttä asiakkaaseen ja sopii tapaamisen, jossa:
 - sovitaan työtoiminnan paikka ja työpäivät
 - keskustellaan tarkemmin tavoitteista
 - käydään läpi asiakkaan toimintakykyä ja terveydentila
- Sosiaaliohjaaja tekee lähetteen sovittuun työtoiminnan paikkaan ja soittaa asukkaalle kun paikka vapautuu.
- Kuntouttava työtoiminta alkaa!

Asumisyksikön antama tuki

- Tapaamiseen osallistuminen: työntekijä saa tiedon siitä, mitä on sovittu, jotta voi tukea asukasta jatkossa.
- Tapaamiseen osallistuminen: työntekijä voi varmistaa, että asukkaan tilanne tulee esille. Lisäksi työntekijä voi vaikuttaa siihen, että ensimmäinen jakso ei ole liian vaativa. Yleensä aloitetaan kevyesti eli kaksi päivää/viikko.
 - Huom! Asiakkaan lupa tietojen vaihtoon.
- Sen varmistaminen, että asukas vastaa puhelimeen, kun ko. soitto tulee. Ja että asukas muistaa ilmoittaa, mikäli puhelinnumero vaihtuu.
- Yhteydenpito pajan henkilökuntaan, mikäli asukkaan tilanne sitä vaatii.

Kuntouttavan työtoiminnan paikat

– Helsingin kaupunki

- Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään työpajoilla (kaupungin omat pajat ja ostopalvelut), ryhmätoimintana sekä ns. avotyötoimintana.
- Päihdetaustaisille ja pitkään työttömänä olleille suositellaan ensimmäiseksi kuntouttavan työtoiminnan paikaksi työpajaa. Pajoilla on työvalmennuksen lisäksi tarjolla vahvaa ja monipuolista yksilöohjausta. Näin pajoilla pystytään tukemaan asiakkaita erilaisten tilanteiden selvittämisessä, erilaisiin palveluihin ohjaamisessa, osallisuuden vahvistamisessa, arjen hallinnassa jne.

Helsingin kaupungin pajat

Pakilan työkeskus

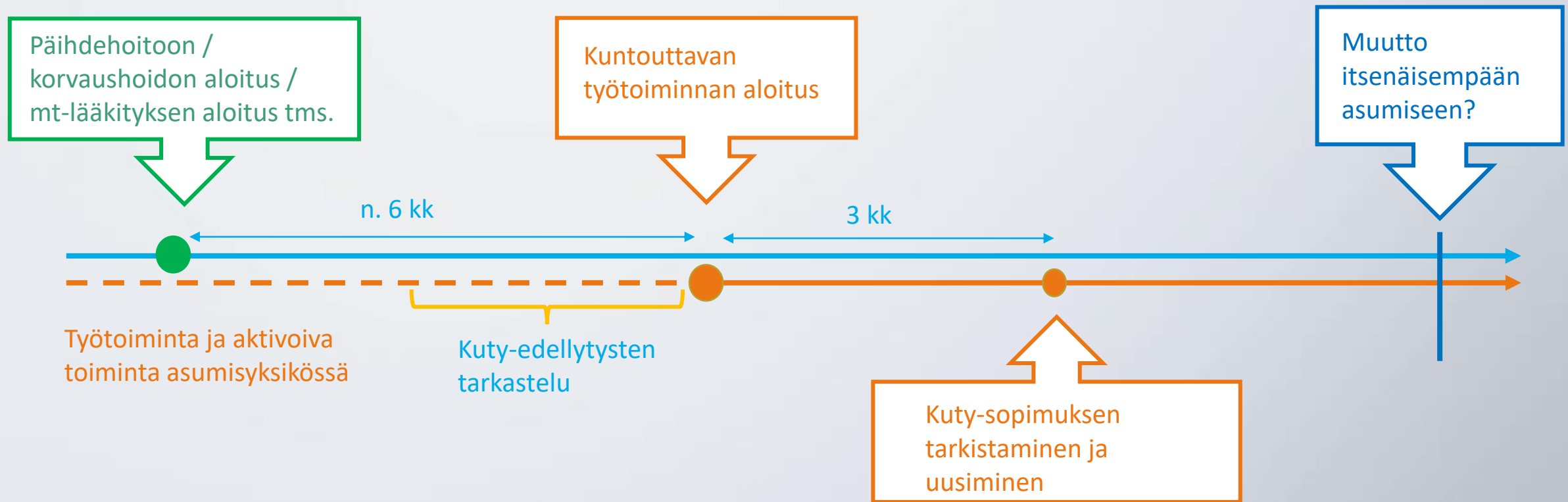
Jakokunnantie 26-28, 00660 Helsinki
PL 8642, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 3106 9740
www.pakilantyokeskus.fi

Uusix-verstaat

Kyläsaarenkatu 8 J, 00580 Helsinki
PL 8644, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 3108 9501
www.uusix.fi

Suvilahdenkatu 10A, 00500 Helsinki
PL 8641, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 3108 9513
www.uusix.fi

Esimerkki asiakkaan polusta: kuntouttava työtoiminta osana asumisen polkua

Kuntouttava työtoiminta voi parhaimmillaan tukea muuttoa itsenäisempään asumiseen, kun asukkaalla on 2-4 päivänä viikossa kuntouttavaa työtoimintaa.